

Unga mäns riskbeteende i trafiken

I Sveriges olycksstatistik är män tydligt överrepresenterade och detta syns främst i olyckor inom trafiken och förgiftningsolyckor. Bland trafikolyckor är ca 75 % av de som omkommer män och främst unga män i åldrarna 18 - 25. Detta samband mellan genus och olyckor kan vara av intresse för Sveriges trafiksäkerhetsarbete för att i längden uppnå Nollvisionen. Frågan är vad som skulle kunna göras och vem som bär ansvaret för att göra det. Det har detta examensarbetet undersökt.

För att undersöka sambandet mellan genus, olyckor och ansvar sammanställdes material på tre olika sätt för att skapa en nyanserad bild av problematiken. Dels genomfördes en intervjustudie byggd på 21 intervjuer med 17 aktörer inom trafiksektorn, bland annat räddningstjänster, kommuner, MSB, trafikverket, transportstyrelsen och Volvo. Samt även en litteraturstudie och medverkan vid tre seminarier hos Räddningstjänsten Syd där olika aktörer diskuterade sambandet.

Studien visade på att det fanns tydliga kopplingar mellan genus och riskbeteende som kan leda till olycka. Den valda riskgruppen unga män var tydligt överrepresenterade i flera av de faktorer som ökar risken för trafikolycka så som alkohol- och narkotikapåverkan, fortkörning och att köra trött. Trenden visade sig även vara global. Riskgruppens riskbeteende och dess överrepresentation i olycksstatistiken var de intervjuade aktörerna väl medvetna om. Trots det fanns inga förebyggande åtgärder riktade mot gruppen och intresse fanns inte att arbeta specifikt mot gruppen.

I litteraturstudien framkom även att det inte finns någon enskilt ansvarig aktör som arbetar förebyggande kring riskbeteende. Tidigare hade Trafikverket ett sektorsansvar som innefattade liknande arbete men det avskaffades 2010. Detta visade sig dock vara väldigt otydligt hos de intervjuade aktörerna där flera av de intervjuade trodde att ansvar låg hos någon annan. De intervjuade poängterar vikten av förebyggande arbeten kring riskbeteende men ansåg sig inte ansvariga i arbetet.

Under intervjustudien och seminarierna togs ett flertal olika idéer upp på vad för förebyggande arbete som skulle kunna utvecklas. Dessa var främst att utveckla skolmaterial kring trafiksäkerhet och ha fler informationstillfällen. Samt utveckla upplevelsebaserad inlärningsmaterial och ha mer restriktioner så som lägre tolerans för överträdelse under provtiden efter körkortstagande.

Sammanfattningsvis är gruppen unga män en tydlig grupp inom olycksstatistiken som därför borde vara av intresse i Sveriges trafiksäkerhetsarbete. I dagsläget finns ingen tydlig bild av vem som borde arbeta för att jobba med att minska benägenheten för risktagandet i trafiken. Dock finns intresse för att utveckla arbetet och flera förslag finns. För att det ska ske krävs resurser och mandat för att utveckla arbetet, vilket examensarbetet anser skulle vara bra för att uppnå Nollvisionen att ingen ska omkomma eller skadas allvarligt i trafiken.